

Jonas Negalha (in memoriam)

Poemas
in
Interlingua

Obra original em interlingua
Brasília-DF, 2018.
2ª Edição UBI
Apoio: Interfundo
ISBN 85-85453- ?

DILEMMA

Nos ha in nostre corde
Un bestia e un homine.

O nos reprime le homine
E satia le bestia
O nos reprime le bestia
E libera le homine.

Le dolor plus grande

Il es triste plorar pro alicuno
Qui ha partite de nostre focar;
Ma le dolor plus grande del vita
Es non haber alicuno pro qui plorar.

Le Homines vacue

Illes sona proque illos son vacue
Como tambures de percussion.

Qualcuno batte e conduce les;
A ubi illes vadera ?
Illes non sape, non.

Io restara

Io restara,
Ma illes non,
Pro que io ha suffrite,
Ma illes non;
Pro que io ha luctate,
Ma illes non;
Pro que io ha vivite,
Ma illes non.

Tempore e action

Si tu ha tempore pro pensar a te e
a le alteres,
Pensa primo a le alteres, post a te;
Si tu non ha tempore pensar a te e
a le alteres,
Pensa a le alteres, non a te;
Si tu non ha tempore pro pensar
a necuno,
Non pensa, ma face le bono.

Le color del Homines

Le septe colores del sol
In un unic incolorate color.
Le tres colores del homine
In un unic color, de amor.

Io vide sempre le homines
Con un unic color;
Non blanc, nigre o jalne,
Ma color de homine
Que es le plus belle color.

Il es le color interior
Que tanto brilla in homine;
Belle, incolorate color
Como le lumine !

MACHINA

Machina, sclava mie,
Tu facera le plus belle cosas.
Sed tu non potera substituer
Le beltate natural del rosas.

Tu ha instincto e memoria,
Tu semper dicera le veritate.
Sed le homine, solmente ille
Habera genio e voluntate.

Io te ama, frigide machina,
Con mi corde de lava.
Sed io non essera tu sclavo
E tu essera semper mi sclava.

IMPOSSIBILE

Alas blanc
Del Sonio
Vola e ascende
In le celo.
Ah canto
De mi liberation !

Sed io senti le drama
Del condemnate
Con un petra in su pedes,
Le qual tira le
Verso le fundo del mar.

Il es mi corpore
Que non pote volar.

Pauc Vista

Le verme pensa
Que le mundo
Mesura solmente
Alicun pollices.

CONDEMNATE

Illes ha facite Napoleon morir in un insula.
Illes ha facite Edmond Dantes sufferer in un insula.
Illes ha facite Dreyfus putrer in un insula.
E a me ... vide lo que illes faceva con me !
Illes ha facite me nascer in un insula.
Qual es le crimine que io ha facite
Pro esser condemnate a nascer in un insula ?

Le Genio

Illo vide
Transparente
Le opac
Futuro.

Quando io morira

Quando io morira,
Mi Amor,
Que facera io ?

Quando io morira,
Mi Amor,
Io cantara.

Quando io morira,
Mi Amor,
Io vivera.

Poeta del Focar

Mi casa es le mundo,
Io ama le poesia familiar.
Sed mi familia es multo grande,
Io canta le universo:
Io es un poeta del focar.

Testamento

Si io morira in le insula,
Que illes me sepulta in le terra.
Anque post le morte
Non vole io star in prision.

Que illes lancea mi corpore
In le abysmo del mar ...
Io vole vagar in le spatio infinite.

Plus nihil io habe a dicer
In iste mi testamento.

VOLER

Pro me, voler es tanto facile
Como respirar.
Pro alteres,
Il es tanto difficile
Como placiari
In un concha
Tote le aqua del mar.

CALCEO

Limite que tenta me,
Limite que io vole superar
Quando io pulverisa tempestas
Sub mi calceo.

Veni a me, amico,
Tu videra como io saltara
Trans omne periculos
Pro arrivar a nove altitudes.

MOMENTO FAMILIAR

Le formicas ascende
Le cammino de vitro.
Illos veni pro mangiar le sucro,
Blanc deserto,
Paisage de hiberno.

Io leva mi digito
Pro triturar los.
Io audi in le strata
Le plorar de un puero.

Ah ! Io non occidera
Le formicas.
Forsan inter illos
Veni alicuno qui es matre
Con un parve filio
Etiam a plorar.

Alora io lassa illos
Mangiar mi sucro,
Blanc deserto,
Paisage de hiberno.

E io mira com emotion
Le nigre figuras
Qui skia
Sur le montanias de nive.

RESIDUO

Bottilia
Con aqua.
In su fundo
Un residuo
De terra.

Bottilia
Con vino.
In su fundo
Un residuo
De musto.

Homine,
In su fundo
Un residuo
De bestia.

Lava le bottilia,
Sterilisa le liquido:
Il es solmente
Un residuo.

CHAMPIGNON

In le umbras de un casa destruite,
Inter le ruinas e le humiditate,
Ubi le sol non brilla
E le vento non suffla,
Nasceva un champignon,
Le flor del silentio e del morte.

E io pensa
A le champignon del explosiones nuclear
Nascite ab le mundo putrite,
Ubi non entra le sol
Non le vento purificator del libertate.

Le Grande Arte

Le grande Arte es como le sol:
Vulgar, cognoscite, vetule,
Ma tanto forte e creator
Que necuno vive sin illo.

Sete del Infinito

Io ha un sete que devora me.
Sed illo non es le sete de aqua.
Io non ha manco de aqua.

Io ha un sete que tortura me.
Sed illo non es le sete de amor.
Io non ha manco de amor.

Io ha un sete que arde me.
Sed illo non es le sete de aqua
Ni de amor.
Il es un sete major que le vita,
Plus forte que le sonio e que le morte.

Il es le sete del infinito.

Canto del Morte

Lassa soniar le morte,
Proque le sonio del morte
Es le melior del vita.

Imballa le sonio del morte
In le cuna florante
Del vita neonate.

ICARO

Io vole illes qui plora e canta
De poesia.
Io vole illes qui sonia le matinos
Sur le plagia del mal.
Io vole illes qui dona lor sanguine
E ha recipite ferimentos de pugnial.
Io vole le voce de omne mortos
Qui sta vivos.
Pro accordar le somno de omne vivos
Qui sta mortos.

Aperi tu plaga de lumine,
Poesia.
Plena de beltate le tassa de mi sensos,
Poesia.
Liga me a tu alas blanc,
Poesia.
Io vole esser un Icaro del nove tempores.
Io vole morir de poesia.

POSTHUME

Io es un poeta posthume.

Petra cadite sur le cammino,
Spica perditte sur le campo.
Necuno vide le petra,
Necuno vide le spica.

Ma un vice iste petra
Es usate pro le foundation
De un casa e un focar.

E un paupere paisano
Ha recolligite iste spica
E há eliminate lo
Pro haber su pan.

Assi essera mi versos.

Vide ben si io sta morto

Quando io morira, vide ben si io sta morto.
Aperi mi venas proque io non pote accordar.
Post que io allora morirea asphyxiate
In un cassa de ligno.

In le ultime nocte io soniava
Que stava in Brasil –
Aere pur, amicos, futuro, libertate –
Ma io accordava arrestate in iste
Insula maledicite,
Asphyxiate, asphyxiate, asphyxiate.
Quando io morira, vide ben si io sta morto.

TUNNEL

Le futuro veni.
Necuno arresta lo.
Illo avantia como un fluvio
Usque le mar.

Ma quante montanias
Illo debe passar !
Quante deviationes,
Quante seculos perdit
Usque illo pote disaquar !

Nos ha pressa ...
Nos debe rumper le montanias,
Nos debe excavar un tunnel
Pro que le futuro pote passar !

Le mesme cosa

Si io dice
Lo que ja Confucio diceva,
Io face lo perque hodie ancora
Nos besonia dicer le mesme cosa
Ubi io debe cercar le apparentia
De originalitate
Si le homines continua surde
Al parolas sensate ?

Il ha quasi tres milles annos
Confucio repeteva
Le sagessa de tres milles annos
De hic a tres milles annos
Altere homines dicera le mesme
Parolas sensate
Usque omne homines pote apprehender.

Sanguine del Martyres

On dice que le sanguine del martyres
Nutri le terra e le cordes del homines.

Sed usque hodie, iste sanguine
Solo ha servite a pinger rubie
Le bandiera del nove tyrannos,
Qui celebra le morte del nove martyres.

RESTOS

Lo que resta de me,
Non es mie, es del alteres.
E si io habera lo que me resta
Io robara lo a illes qui non habe.

A me, solmente lo que io besonia.
Lo que resta de me, lo car pro alteres.
Le luxu es un crimine.
Per cata famelic qui suffre
Io suffre un pauc
E le multe pauches
Face le multo que io suffre.

AUTOCHIRURGIA

Io ja removeva de me
Le terribile maladia del ego;
Nunc io es nos e assi
Io non ha nihil de me.

Es facile iste operation ?
Io esseva in iste maladia
Mi proprie chirurgo;
Io conquestava le libertate.

ALAS de FOCO

Qui ha alas de cera
Non va multe longe.

Le sol non fundera mi alas
Perque illos son de foco.

Io ha construite illos con stellas
Que io ha colligite in noctes de solitate.

Le Morte del Leon

Le vetule Leon ha fugite ab casa.
Le vetule Leon mori
In un station del ferrovia.
Jornalistas, scholares, medicos,
Multitude de curioses, povres
E nobiles, omnes sta hic
Pro vider le morte del Leon,
Pois que illes admira e considera le
Como un deo.

E ille replica:
- "Sape vos como le paisanos mori ?
Multitudes de illes mori
Sin necun adjuta,
Pois que illes non ha le nomine
De Leon Tolstoi,
Pois que illes non ha scribite
Libros como io ha facite.
Lassa me in pace.
Va curar les."

FORTIA INTERIOR

Io solo besonia un amico
E iste nunquam mancava a me.
Io es forte quando io pote
Esser como io – plus que io.

Le fortia non sta in le adjuta
Que le alteres nos da;
Illo sta in nos, in nostre corde
Qui nos cambia e non se cambia.

Quando io suffreva e luctava,
Quando luctava e cadeva,
Solo io nunquam mancava a me ....
Io crede in te, mi corde !

FIDE

Le fonte
Ha siccate.

Le ponte
Ha cadite.

Le horizonte
Ha finite.

Sed le fide
Ha continue.

E io es erecte
Ancora.